Stockholms läns landsting

Vänsterpartiet

2017-11-27

Interpellation av Stellan Hamrin (V) om effekter av och åtgärder mot det stigande havet

Regionens planering av byggande längs vatten har sedan länge styrts av SMHI:s bedömning att havet kommer att stiga med allra högst 1 m till år 2100 minskat med landhöjningen som i länet uppgår till mellan 3 och 6 mm/år. Det enskilt viktigaste byggprojektet baserat på denna bedömning är bygget av Nya Slussen inklusive den del som reglerar Mälarens avbördning. Hela konstruktionen liksom själva vattendomen bygger på SMHI:s bedömning. Nya Slussen ska fungera i 100 år till 2125.

I somras meddelade SMHI att deras tidigare bedömning rörande havsytans läge år 2100 var felaktig eftersom de inte inkluderat effekterna av glaciäravsmältningen på Grönland och vid Antarktis. Då de säger sig sakna kompetens inom detta område avstår de från att göra någon ny bedömning. Det ansvaret överlåter man på enskilda byggherrar och ansvariga myndigheter.

Östersjön stiger idag med 3,4 mm/år och nivån ökar för varje år. Om runt tio år kommer havet att stiga mer än landet i hela skärgården och därefter accelererar denna utveckling. 2013 redovisade Prof. Aslak Grinstedt till Danmarks regering att havsnivån i Östersjön år 2100 kan ha stigit med 2 m och i januari 2017 meddelade NOAA till USA:s regering att man vid större infrastrukturprojekt ska räkna med en global havshöjning på 2,5 m.

En effekt av det stigande havet är att Mälaren kommer att bli en havsvik med bräckt vatten långt före år 2100 (eventuellt redan runt 2050). Det innebär att den konstruktion för Mälarens avbördning som kommer att börja byggas nästa år är direkt felaktig och ökar istället för att minska risken för allvarliga översvämningar och saltvattenintrång. Det innebär också att den nödvändiga maximala avbördningen från Mälaren inte kan upprätthållas och att Mälarens funktion som vattentäkt kommer att förstöras.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag ställa följande frågor till ansvarigt landstingsråd:

1. Är du medveten om att det nu är kommunernas och landstingets skyldighet att vid planering och byggande själva hålla sig informerade om hur snabbt havet stiger?

2. Är du medveten om att senaste forskning anger en nivå år 2100 på + 2 m i Stockholms Län och att detta överstiger Länsstyrelsens nya gräns för byggande vid vatten?

3. Är du medveten om att den nya planerade avbördningskonstruktionen för Mälaren bara klarar en havsnivåhöjning på 0,5 m och att Mälarens roll som råvattentäkt för 2,5 miljoner människor kommer att kunna slås ut inom överskådlig tid?

4. Är du beredd att omedelbart tillsätta en expertutredning för att klarlägga framtida havsnivåer längs kusten och i Mälaren?

Stellan Hamrin (V)